

АГРОСАНОАТ МАЖМУАСИ ИҚТИСОДИЁТИ

17-МАВЗУ. АГРОСАНОАТ МАЖМУАСИДА МОЛИЯ – КРЕДИТ ТИЗИМИНИНГ АМАЛ ҚИЛИШ МЕХАНИЗМИ

Маърузачи: и.ф.н. Доц. Хакимов Р.

Тошкент-2021

17-МАВЗУ. АГРОСАНОАТ МАЖМУАСИДА МОЛИЯ – КРЕДИТ ТИЗИМИНИНГ АМАЛ ҚИЛИШ МЕХАНИЗМИ

РЕЖА

17.1.Агросаноат мажмуасида молия-кредит тизимининг моҳияти ва хусусиятлари ва тармоқлардаги ривожлантириш.

17.2.Молия-кредит тизимининг аҳамияти ва агросаноат мажмуаси

17.3.Агросаноат мажмуаси корхоналарини кредитлаш усуллари, шакллари ва уларнинг манбалари.

17.4.Агросаноат мажмуасида лизинг операциялари.

17.5.Агросаноат мажмуаси корхонларида молия-кредит механизмини такомиллаштириш йўналишлари.

17.1.Агросаноат мажмуасида молия-кредит тизимининг моҳияти ва хусусиятлари ва тармоқлардаги ривожлантириш.

- товар моддий қийматликларни харид этиш, маҳсулот, иш ва хизматларни реализация қилиш жараёнидаги корхоналар ўртасида;
- марказлашган пул маблағлари жамғармаларини шакллантириш ва улардан фойдаланиш юзасидан корхоналар билан юқори ташкилотлар ўртасида;
- бюджет тизимида солиқлар тўлаш ва харажатларни молиялаштириш жараёнида корхоналар билан давлат ўртасида;

17.1. Агросаноат мажмуасида молия-кредит тизимининг моҳияти ва хусусиятлари ва тармоқлардаги ривожлантириш.

- тўловларни амалда ошириш ва ресурслар харид этишда корхоналар, уй хўжалиги ва бюджетдан ташқари жамғармалар ўртасида;
- бюджет тизимининг алоҳида бўғинлари ўртасида;
- суғурта ҳолатлари вужудга келганда зарарларни қоплаш ва суғурта тўловларини амалга оширишда корхоналар, уй хўжалиги ва суғурта органлари ўртасида вужудга келадиган пул муносабатларини акс эттиради;

17.3. Аграсаноат мажмуаси корхоналарини кредитлаш усуллари, шакллари ва уларнинг манбалари.

- Қишлоқ хўжалиги корхоналари фаолиятини молиялаштиришда ўз маблағлари етарли бўлмаган ҳолатларда четдан қарзга маблағлари етарли бўлмаган ҳолатларда четдан қарзга маблағ жалб этишга тўғри келади.

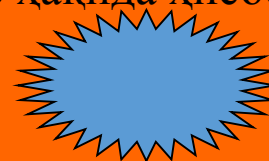
Четдан жалб қилинадиган қарз маблағлари манбалари

- Тижорат банкларининг кредитлари;
- Бюджетдан ташқари жамғармаларнинг кредитлари;
- Ҳалқаро молия ташкилотларининг маблағлари (тижорат банклари лойиҳалари орқали);
- Давлат бюджетининг маблағлари ҳисобидан кредитлар;
- Кредит иттифоқлари ва бошқа кредит берувчи субъектлар кредитлари.

**Четдан жалб этиладиган қарз маблағлари
қуйидаги манбалар эвазига бўлиши
мумкин:**

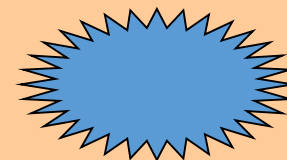
**Кредит олиш учун
тақдим
этиладиган
хужжатлар**

1. Кредит буюртмаси;
2. Қарз олувчининг банк ҳисоб варағидаги пул тушумлари тахмини (пул оқими) кўрсатилган бизнес – режаси;
3. Охирги ҳисобот санасига давлат солиқ хизматининг маҳаллий (туман) идораси томонидан тасдиқланган бухгалтерлик баланси;
4. Дебиторлик ва кредитторлик қарзлари ҳақидаги маълумотнома, шунингдек, 90 кундан ортиқ, муддатдаги қарздорликнинг солиштирма далолатномалари;
5. Молиявий натижалар ҳақида ҳисобот;

1. Мулк ёки қимматли қоғозлар гарови;
2. Банк ёки суғурта ташкилоти кафолати;
3. Учунчи шахснинг кафиллиги;
4. Суғурта компаниясининг қарз олувчи кредитни қайтара олмаслик хатарини суғурта қилгани тўғрисидаги суғурта полиси;
5. Фуқаролар йиғинларининг маҳалла, қишлоқ, овул Кенгашлари кафиллиги.

17.5.Аграсаноат мажмуаси корхонларида молия-кредит механизмини такомиллаштириш йўналишлари.

Корхонанинг ўз молиявий ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш қуйидаги йўналишларда бўлмоғи лозим:

хомашё ва моддий ресурслардан тежаб-тергаб, оқилона фойдаланиш;

арзон ва юқори унимли технологиялардан фойдаланиш;

маҳсулот таннархининг арзонлашувига эришиш ва нарх рақобати орқали юқори фойдага эришиш;

17.5.Аграсаноат мажмуаси корхонларида молия-кредит механизмини такомиллаштириш йўналишлари.

Корхонанинг ўз молиявий ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш қуйидаги йўналишларда бўлмоғи лозим:

асосий фаолият билан бирга қўшимча тармоқларни ривожлантириш;

молиявий фонд бозорларида қимматбаҳо қоғозлар билан савдо қилиш, сердаромад компаниялар акцияларини сотиб олиш;

амортизация ажратмаларини ишлаб чиқаришни техник қайта қуроллантиришга йўналтириш ва бошқалар.